

ΤΑ ΑΘΑΝΑΤΑ ΑΡΙΣΤΟΥΡΓΗΜΑΤΑ

Levié
ΚΟΠΕΡΦΙΛΑΝΤ

(Συνέχεια από το προηγούμενο)

Ἡ Ντόρα μένει μιά-δυὸ στιγμὲς ἀκόμα γιὰ νὰ τὴ θαυμάσω, γοητευτικὴ καὶ κατακόκκινη, ἔπειτα βγάξει τὸ καπέλλο τῆς (πόσο πιὸ φυσικὴ τὴ θρίσκω χωρὶς αὐτὸ τὸ καπέλλο!) καὶ φεύγει, κρατῶντάς το στὸ χέρι.

Ἐπειτα ξαναγυρίζει, χορεύοντας, μὲ τὸ καθημερινὸ τῆς φόρεμα, ρωτᾷ τὸ Ζίπ ἂν ἡ γυναικούλα μου εἶνε γοητευτικὴ καὶ ἂν τῆς ἐπιτρέπη νὰ παντρευτῆ. Τέλος, γονατίζει στὸ πάτωμα καὶ, γιὰ τελευταία φορὰ στὴ ζωὴ τῆς, ἡ κόρη προσπαθεῖ νὰ τὸν θάλη νὰ σταθῆ «σοῦζα» ἐπάνω στὸ περιφημὸ βιβλίον τῆς μαγειρικῆς.

Πιὸ ἀπιστος ἀπὸ ποτέ, ξαναγυρίζω στὸ δωμάτιο ποῦ ἔχω νοικιάσει ἐκεῖ κοντὰ καὶ σηκώνομαι τὴν ἄλλη μέρα πολὺ νωρὶς γιὰ νὰ πάω νὰ πάρω τὴ θεία μου μὲ τ' ἀμάξι.

Ποτέ μου δὲν εἶδα τὴ θεία μου τόσο στολισμένη. Μὲ τὸ μενεζελὶ μεταξωτὸ τῆς φόρεμα καὶ μὲ τὸ θελούδινο τῆς καπέλλου εἶνε, ἀπλουστάτα, ὑπέροχη. Ὁ κ. Ντίκ, ὁ ὁποῖος θὰ συνοδεύσῃ τὴ Ντόρα στὸ βωμό, ἔχει φριζάρει τὰ μαλλιά του. Ἡ καλὴ μου Πιεγκοττυ εἶνε καὶ αὐτὴ ντυμένη μὲ τὰ πιὸ ὡμορφα ρουχὰ τῆς καὶ λάμπει ἀπὸ εὐτυχία.

Βλέπω, σεῦναι, ὅλ' αὐτὰ τα πρᾶγματα μα δὲν τὰ πιστεύω. Πάντως, καθὼς φεύγομε μὲ ἀνοιχτὸ ἀμάξι, αὐτὸ τὸ παραμῦθι παίρνει ἀρκετὴ ὄσοι πραγματικότητος, γιὰ νὰ μὲ γεμίσῃ συμποιοῖα γιὰ τοὺς φτωχοὺς ἀνθρώπους, ποῦ βλέπω γύρω μου ὅσ' ἀπυθύνονται στὴν καθημερινὴ δουλειὰ τους, ὅσ' ἂν μὴ σιέειναι τίποτε.

Ἡ θεία μου κρατᾷ τὸ χέρι μου μέσα στὸ δικό της, καθ' ὅλη τὴ διαδρομὴ. Καθὼς φάνομε σὲ μικρὴ ἀπόστασι ἀπὸ τὴν ἐκκλησίαν, μὲ σφίγγει στὴν ἀγκαλιά της καὶ μὲ φιλάει.

— Ὁ Θεὸς νὰ σ' εὐλογῇ, Τρότ! μοῦ ψιθυρίζει μὲ τὰ μάτια τῆς πλημμυρισμένα δάκρυα. Καὶ δικό μου παιδί ἂν εἶχα, δὲν θὰ μπορούσα νὰ τ' ἀγαπήσω περισσότερο!... Σήμερα τὸ πρῶτ' συλλογίστηκα πολὺ τὴ φτωχὴ σου μητέρα.

— Κι' ἐγώ, θεία μου! Συλλογίστηκα ἀκόμα καὶ ὅσα χρωστάω σὲ σένα.

— Σώπα! Σώπα!... κάνει ἡ θεία μου.

Καὶ γεμάτῃ διάχρυσι, σφίγγει τὸ χέρι τοῦ Τρήντλ. Ὁ Τρήντλ σφίγγει τὸ χέρι τοῦ κ. Ντίκ, ὁ ὁποῖος σφίγγει τὸ δικό μου, κι' ἐγώ πάλι σφίγγω τὸ ἄλλο χέρι τοῦ Τρήντλ.

Ἐτοι, χειροπιασμένοι, φτάνομε ὅλοι στὴν πόρτα τῆς ἐκκλησίας.

Ἡ ἐκκλησία εἶνε γαλήνια καὶ σιωπηλὴ. Μὰ ἡ συγκίνησίς μου εἶνε πολὺ μεγάλη καὶ δὲν μπορῶ νὰ τὴ συγκρατήσω...

Ὅλα τ' ἄλλα μοῦ φαίνονται ὡς ἓνα ὄνειρο... Ὁνειρεύομαι βέβαια τὴ στιγμὴ ποῦ βλέπω τὴν Ντόρα καὶ τοὺς ἄλλους νὰ μπαίνουν μέσα καὶ τὸν καντηλανάφτη, μὲ ὕφος μεγάλου ἀυλάρχου, νὰ μᾶς τοποθετῆ μπροστὰ στὸ βωμό. Ὁνειρεύομαι τὴ στιγμὴ ποῦ βλέπω τὸν πάστορα καὶ τὸν ἀκόλουθό του ν' ἀρχίζουν τὴν τελετὴ μὲ σιγανὴ φωνὴ μέσα στὴ γενικὴ κατάνυξι. Ὁνειρεύομαι τὴ στιγμὴ ποῦ βλέπω τὴν μὴς Λαβίνια, ἡ ὁποία ἔχει ρόλο βοηθητικῆς δεσποινίδος τῆς τιμῆς, νὰ ξεσπάσῃ σὲ λυγμούς, γιὰτὶ, χωρὶς ἄλλο, θὰ σκέφτηκε τὸν πεθαμένο μνηστήρα τῆς καὶ τὴν μὴς Κλάρισσα νὰ τῆς δῖνῃ τὰ ἄλατά της.

Ὅλα... ὅλα... μοῦ φαίνονται ὄνειρα.

Ἡ Ἄγνη φροντίζει γιὰ τὴν Ντόρα, ἡ θεία μου κάνει ὅ,τι μπορεῖ γιὰ νὰ διατηρήσῃ πρόσωπο αὐστηρὸ, ἐνῶ ἄφθονα δάκρυα κυλοῦν στὰ μάγουλά της κ' ἡ μικρούλα Ντόρα τρέμει σύγκορμη, ἐνῶ ἄφθονα δάκρυα κυλοῦν ἀπὸ τὰ μάτια τῆς...

Γονατίζομε κατόπιν ὁ ἓνας πλάι στὸν ἄλλον μπρὸς στὸ βωμό. Ἡ Ντόρα τρέμει τώρα λιγώτερο, μὰ δὲν θέλει νὰ παρατήσῃ τὸ χέρι τῆς Ἄγνης...

Ἡ λειτουργία τελειώνει σὲ λίγο καὶ κυτταζόμεστε τότε μὲ πρόσωπα χαμογελαστά καὶ πλημμυρισμένα ἀπὸ δάκρυα... Ἡ μικρούλα μου γυναικούλα, κυριεύεται ἀπὸ μιά κρίσι λυγμῶν καὶ φωνάζει τὸν φτωχὸ τῆς πατέρα, τὸν ἀγαπημένο τῆς πατέρα... Μὰ συνέρχεται γρήγορα καὶ ὑπογράφουμε ὅλοι τὸ πρακτικὸ τοῦ γάμου... Καθὼς πάω νὰ βρῶ τὴν Πέγ-

κοττυ γιὰ νὰ ὑπογράψῃ κι' αὐτὴ, ἐκείνη μὲ σφίγγει στὴν ἀγκαλιά της σὲ μιά γωνιά καὶ μοῦ λέει πὼς ἦτανε καὶ στὸ γάμο τῆς ἀγαπημένης μου μητερούλας.

Καὶ τὸ ὄνειρο ἐξακολουθεῖ...

Βγαίνω ἀπ' τὴν ἐκκλησίαν γεμάτος ἔρωτα καὶ περηφάνεια γιὰτὶ ἔχω στὸ μπράτσο μου τὴν γοητευτικὴ μου γυναικούλα. Καθόμεστε κατόπιν ὅλοι μας σὲ γεῦμα, στὸ σπίτι τῶν δεσποινίδων Σπένλοου, στὸ ὁποῖο μᾶς παρέθεσαν ἓνα σωρὸ ὡμορφα πρᾶγματα. Τὰ δοκιμάζω (ὅπως θὰ γινόταν καὶ σ' ἓνα ὁποιοδήποτε ὄνειρο), μὴ καταλαβαίνοντας καθόλου τὴ γεῦσι τους, χορτασμένος ἀπὸ ἔρωτα.

Κάνω μιά προσφώνησι ὅπως θὰ τὴν ἔκανα στὸ ὄνειρό μου, μὴν ἔχοντας τὴν παραμικρὴ ἰδέαν τοῦ τί θέλω νὰ πῶ. Εἴμαστε ὅλοι εὐτυχισμένοι μ' ἀπλότητα, μ' εὐτυχία (μὰ μὲ μιά εὐτυχία ὄνειρου) κι' ὁ Ζίπ τρώει ἓνα μεγάλο κομμάτι ἀπ' τὸ γαμήλιο γλύκισμα, πρᾶγμα ποῦ τοῦ ἔκανε κατόπιν μεγάλο κακὸ στὸ στομάχι.

Τὰ ἄλογα τοῦ ἀμαξίου ποῦ θὰ μᾶς μεταφέρῃ στὸ σπίτι μας εἰν' ἔτοιμα κ' ἡ Ντόρα πηγαινεὶ ν' ἀλλάξῃ φόρεμα. Ὅταν σὲ λίγο παρουσιάζεται μὲ ἄλλη τουαλέττα, ἡ μὴς Λαβίνια τρέχει καὶ τὴν ἀγκαλιάζει ἀπελπισμένη ποῦ χάνει αὐτὴν τὴν γοητευτικὴ κουκλίτσα ἀπὸ κοντὰ της. Τὴν τελευταία στιγμὴ, ἡ Ντόρα ἀντιλαμβάνεται μ' ἐκπληξί ὅτι ἔχασε ἓνα σωρὸ μικροπράγματα καὶ ὅλοι τρέχουν πρὸς ὅλες τὶς διευθύνσεις γιὰ νὰ τῆς τὰ βροῦν...

Ἐπειτα ἀρχίζει νὰ κἀνῃ τοὺς ἀποχαιρετισμούς της. Πνιγμένη ἀνάμεσα στὰ λουλούδια, ποῦ τῆς προσφέρουν, ἡ Ντόρα ξεφεύγει στὸ τέλος γελῶντας καὶ κλαίγοντας συγχρόνως γιὰ νὰ πέσῃ στὴ ζηλότυπη ἀγκαλιά μου.

Θέλω νὰ πάρω τὸν Ζίπ (ποῦ θὰ μᾶς συνοδεύσῃ φυσικὰ στὸ σπίτι μας), μὰ ἡ Ντόρα διαμαρτύρεται λέγοντας πὼς θέλει νὰ τὸν πάρῃ ἡ ἴδια, γιὰτὶ ἄλλοιῶς θὰ πιστεῦε πὼς δὲν τὸν ἀγαπᾷ πειὰ, πρᾶγμα ποῦ θὰ τῆς σπάραιζε τὴν καρδιά.

Φεύγομε ἀγκαλιασμένοι, μὰ ἔξαφνα ἡ Ντόρα γυρίζει γιὰ νὰ πῇ στοὺς δικούς μας: «Ἄν ποτέ μοῦ συνέβῃ νὰ φανῶ κακὴ ἢ ἀδικὴ μ' ἓναν ἀπὸ σᾶς, σᾶς παρακαλῶ νὰ τὸ ξεχάσετε...» Ἐπειτα ξεσπάει σὲ λυγμούς, σαλεύει τὸ χεράκι της καὶ φεύγομε πάλι. Μὰ σὲ λίγο στέκεται πάλι καὶ, ὀρμώντας πρὸς τὴν Ἄγνη, τῆς δίνει τὸ τελευταῖο της φίλημα γιὰ νὰ τὴν ἀποχαιρέτησῃ.

Τέλος ἀνεβαίνουμε στὸ ἀμάξι κ' οἱ δυὸ καὶ, αὐτὴ τὴ φορὰ, ξεπνᾶω ἀπὸ τ' ὄνειρό μου.

Πιστεύω ἐπιτέλους στὴν πραγματικότητά τῶν ὄσων συνέβησαν.

Αὐτὴ ποῦ θρίσκειται πλάι μου εἶνε ἡ ἀγαπημένη μου, ἡ ἀγαπημένη μου μικρὴ γυναικούλα.

— Ἐ λοιπὸν, μεγάλε τρελλέ, εἰς' εὐτυχισμένος τώρα; ρωτᾷ ἡ Ντόρα. Δὲν μετανόησες;...

Μπήκα παράμερα γιὰ νὰ κυττάξω νὰ περνοῦν τὰ φαντάσματα αὐτῶν τῶν ἡμερῶν ποῦ πέρασα. Χάθηκαν τώρα καὶ συνεχίζω τὴ σειρά τῆς διηγῆσεώς μου...

XIII

Μοῦ φάνηκε παράδοξο, ὅταν τελείωσε ὁ γάμος καὶ βρέθηκα μόνος μαζί μὲ τὴν Ντόρα, γυναικὰ μου πειὰ, στὸ μικρὸ μου σπίτι.

Ἦταν τόσο ἐξαιρετικὸ τὸ νὰ ἔχω διαρκῶς τὴν Ντόρα κοντὰ μου! Ἦταν τόσο ἀσύλληπτο γιὰ μένα τὸ ὅτι δὲν ἤμουν πειὰ ὑποχρεωμένος νὰ βγαίνω ἔξω γιὰ νὰ πάω νὰ τὴν βρῶ, δὲν ἤμουν ὑποχρεωμένος νὰ τῆς γράφω, οὔτε νὰ κάνω σχέδια γιὰ νὰ μπορέσω νὰ βρεθῶ μόνος μαζί της!

Καμμιά φορὰ, τὰ βράδια, ὅταν σήκωνα τὰ μάτια μου ἀπὸ τὰ χειρόγραφα μου καὶ τὴν ἔβλεπα καθισμένη ἀπέναντί μου, ἀκουμποῦσα στὴν πολυθρόνα μου καὶ συλλογιζόμεστε πὼς ἦταν περίεργο τὸ ὅτι θρίσκόμεστε μόνοι ἐκεῖ κ' οἱ δυὸ, μὴν ἔχοντας πειὰ ἄλλη ἀσχολία παρὰ νὰ φροντίζομε ὁ ἓνας γιὰ τὸν ἄλλο... γιὰ ὅλη μας τὴ ζωὴ...

Ὅταν ἡ συνεδρίασις τοῦ Κοινοβουλίου παρατεινόταν ἀρ-

γὰ, μοῦ φαινόταν τόσο ἀλλόκοτο νὰ συλλογίζωμαι πὼς ὅταν θὰ ξαναγύριζα σπῖτι μου, θὰ εὕρισκα τὴν Ντόρα νὰ μὲ περιμένῃ. Τὴ γοητεία, στὴν ἀρχὴ, νὰ τὴν βλέπω νὰ κατεβαίνει ἀνάλαφρη ἀπ' τὴν κάμαρὴ τῆς, γιὰ νάρθῃ νὰ μοῦ κρατήσῃ συντροφιά ἐνῶ θὰ ἔτρωγα.

Ἄναρωτιέμαι τώρα ἂν δυὸ μικρὰ πουλάκια θὰ ἤξεραν λιγώτερα πράγματα ἀπὸ νοικοκυριὸ ἀπ' ὅσο ἤξερα ἐγὼ κ' ἡ Ντόρα. Ἐννοεῖται, εἶχαμε ὑπηρετρία. Αὐτὴ κρατοῦσε τὸ σπῖτι. Ἡ Μαίρη-Ἄννα, τὸ ὑποψιάζομαι ἀκόμα, θὰ ἦταν μιὰ μεταμορφωμένη κόρη τῆς κ. Κρούπ, γιὰ τῆς ἔμοιαζε καταπληκτικὰ στὰ φερσίματα.

Τὸ οἰκογενειακὸ τῆς ὄνομα ἦταν Παραγκόν καὶ εἶχε ἓνα πιστοποιητικὸ μακρὺ σὰν προκήρυξι πὺ βεβαίωνε πὼς ἦταν ἱκανὴ νὰ κάνῃ ὅλες τὶς οἰκιακὲς δουλειὲς τὶς ὁποῖες ἤξερα καὶ πολλὲς ἄλλες ἀκόμη, γιὰ τὶς ὁποῖες δὲν εἶχα ἀκούσει ποτὲ νὰ γίνεται λόγος. Ἦταν μιὰ γυναῖκα στὸ ἄνθος τῆς ἡλικίας τῆς, μὲ παρουσιαστικὸ αὐστηρὸ, πὺ εἶχε προπάντων στὰ μπράτσα, χρονία ἰλαρά. Εἶχε στὴ Βασιλικὴ Φρουρὰ ἓναν ἐξάδελφο μὲ τόσο μακρὰ πόδια πὺ φαινόταν σὰν νὰ ἦταν ὁ ἴσκιος ἐνὸς ἄλλου ἀνθρώπου στὸ ἡλιοβασιλεμα. Αὐτὸς ὁ στρατιωτικὸς ἦταν τόσο δυσανάλογος πρὸς τὸ σπῖτι μας, ὥστε τὸ ἔκανε νὰ φαίνεται ἀκόμα πὺ μικρό. Ἐπὶ πλέον, ἐπειδὴ οἱ τοῖχοι μας ἦσαν πολὺ λεπτοὶ, ὅταν περνοῦσε τὶς νύχτες τοῦ σπῖτι μας, τὸ πληροφοροῦμεθα ἀπὸ τὸ συνεχὲς μούγκρισμα τοῦ ροχαλητοῦ πὺ ἔφτανε ἀπὸ τὴν κουζίνα.

Τὸ πιστοποιητικὸ ἔγραφε πὼς ἡ Μαίρη-Ἄννα ἦταν τιμία. Μὰ ἀπὸ τὴν ἡμέρα πὺ τὴν πήραμε πότε χανόντα ἓνα ἀσημένιο κουταλάκι, πότε μιὰ χτένα τῆς Ντόρας κ.τ.λ.

Ἡ ὑπηρετρία μας μὰς φόβιζε. Καταλαβαίναμε πὺ ἄπειροι εἶμαστε κι' ἔτσι θρικοκόμαστε στὴ διάθεσί τῆς.

Ἦταν μιὰ γυναῖκα ἀδυσώπητη καὶ στάθηκε ἡ αἰτία τῆς πρώτης συζυγικῆς μας φιλονεικίας.

— Θησαυρὲ μου, εἶπα μιὰ μέρα στὴν Ντόρα, νομίζεις πὺς ἡ Μαίρη-Ἄννα ἔχει τὴν παραμικρὴ συναίσθησι τῆς ὥρας;

— Γιατί, Ντόντυ; ρώτησε ἀθῶα ἡ Ντόρα σηκώνοντας τὰ βλέμματά τῆς ἀπὸ τὸ σχέδιο πὺ ζωγράφιζε.

— Γιατί εἶνε πέντε ἡ ὥρα, ἀγάπη μου, κι' ἔπρεπε νὰ ἔχουμε φάει ἀπὸ τὶς τέσσερες.

Ἡ Ντόρα ἔρριξε ἓνα ἀνήσυχο βλέμμα στὸ ρολοὶ κ' εἶπε δειλὰ ὅτι χωρὶς ἄλλο θὰ πηγαινε μπροστά.

— Ἀπεναντίας, ἀγάπη μου, τῆς ἀπάντησα, κυττάζοντας τὸ δικό μου ρολοὶ, πηγαίνει πίσω.

Ἡ μικρὴ μου Ντόρα ἤρθε καὶ κάθησε στὰ γόνατά μου γιὰ νὰ μοῦ πῇ ὅτι πρέπει νὰ κάνω ὑπομονὴ καὶ μοῦ σχεδίασε μιὰ γραμμὴ μὲ τὸ κραγιόνι στὴ μύτη. Ἦταν γοητευτικὸ αὐτὸ πὺ ἔκανε, μὰ δὲν μπορούσε νὰ μὲ χορτάσῃ γιὰ τὴν πεινούσα.

— Δὲν νομίζεις, ἀγαπημένη μου, τῆς εἶπα, ὅτι πρέπει ν' ἀπευθύνῃς παρατηρήσεις στὴν Μαίρη-Ἄννα.

— ὦ! ὄχι, σὲ παρακαλῶ, Ντόντυ... Θὰ μοῦ ἦταν ἀδύνατον!

— Γιατί λοιπὸν, ἀγάπη μου; ρώτησα γλυκά.

— ὦ! γιὰ τὴν δὲν εἶμαι τίποτε ἄλλο ἀπὸ μιὰ μικρὴ χήνα, κι' ἐκεῖνι, τὸ ξέρει καλά...

Βγαίνω ἀπὸ τὴν ἐκκλησία γεμάτος ἔρωτα καὶ περηφάνεια γιὰ τὴν ἔχω στὸ μπράτσο μου τὴ γοητευτικὴ μου γυναικούλα.

“Ακούγοντας την απάντησι αυτή, κατσούφιασα ελαφρά.

— “Ω! τί άσχημες ρυτίδες επάνω στο μέτωπο του κακού μου παιδιού! είπε η Ντόρα.

Καθισμένη πάντα στα γόνατά μου, σχεδίαζε τις ρυτίδες μου με το κραγιόνι της, το οποίο έφερνε κάθε τόσο στα τριανταφυλλένια της χείλη για να κάνει τις γραμμές πιο μαύρες και ζωγράφιζε έτσι το μέτωπό μου μ’ ένα πολυσύχολο ύφος που με γοήτευε, χωρίς να θέλω και στο τέλος μ’ έκανε να χαμογελάσω.

— Μπράβο! είπε τότε η Ντόρα. Νά ένα καλό παιδί... Είνε τόσο ώμορφο όταν χαμογελάη...

— Μά, αγάπη μου... πήγα να της πω.

— “Όχι, όχι, σε παρακαλώ! φώναξε η Ντόρα, φιλώντας με. Μη κάνης τον Μπαμπούλα και μη παίρνης αυτό το σοβαρό ύφος.

— “Αγαπημένη μου γυναικούλα, είπα, πρέπει να είνε κανείς καμιά φορά σοβαρός. “Ελα, κάθησε εκεί στην καρέκλα σου, κοντά μου. Δόσε μου το μολύβι σου! “Ωραία!... “Ας μιλήσουμε τώρα λογικά. Ξέρεις, αγαπημένη μου, ότι δεν είνε καθόλου ευχάριστο να θγαίνη κανείς έξω, χωρίς να έχη φάει. Δεν είν’ έτσι;

— Πραγμα...τικά, απάντησε με σβυσμένη φωνή η Ντόρα.

— “Αγάπη μου, πώς τρέμεις!

— Τρέμω γιατί ξέρω πως θα με μαλλώσης, είπε η Ντόρα με φωνή κλαμένη.

— Καρδιά μου, θέλω να σοῦ μιλήσω λογικά.

— “Ω! μά αυτό είνε χειρότερο άκόμη! φώναξε η Ντόρα άπελπισμένη. Δεν παντρεύτηκα για να μου μιλάνε λογικά. “Αν ήθελες να παντρευτής για να μιλάς λογικά μ’ ένα φτωχό μικρό πλάσμα σαν έμένα, έπρεπε να μου το πής, κακέ...

Προσπάθησα να καθουχάσω την Ντόρα, μα εκείνη γύρισε άλλου το πρόσωπό της και τίναξε τις μπούκλες της, επαναλαμβάνοντας: «Κακέ! Κακέ!» τόσες φορές, ώστε δεν ήξερα πειά τί να κάνω. Σαστισμένος, έκοβα βόλτες. Σε μια στιγμή, ξαναγύρισα κοντά της και της ψιθύρισα:

— Ντόρα, αγαπημένη μου...

— Δεν είμαι η αγαπημένη σου, μου απάντησε η Ντόρα. Φαίνεται πως μετανόησες γιατί με παντρεύτηκες και γι’ αυτό θέλεις να μου μιλήσης λογικά...

Πειράχτηκα τόσο από την έντελως άβάσιμη αυτή κατηγορία, ώστε θρήκα το κουράγιο να της πω με ύφος άυστηρό:

— “Ελα, μικρή μου Ντόρα, μη γίνεσαι παιδί και μη λές άνοησίες. Θα θυμάσαι βέβαια ότι χθές άναγκάστηκα να φύγω στη μέση του φαγητού επειδή είχε άργήσει πάλι να μάς το σερβίρη η Μαίρη. “Αννα κι’ ότι προχτές άρρώστησα γιατί έφαγα γρήγορα αυτό το κακοβρασμένο μωσχάρι. Σήμερα, δεν τρώω καθόλου, και δεν τολμώ να πω γιατί γίνεται αυτό. Δεν έχω σκοπό να σε κατηγορήσω, αγαπημένη μου μικρούλα, μα αυτό δεν είνε πολύ ευχάριστο,

— “Ω! τί κακός που είσαι να μου λές ότι είμαι μια γυναίκα δυσάρεστη! φώναξε η Ντόρα.

— Μά, αγαπημένη μου Ντόρα, ξέρεις πολύ καλά ότι δεν το είπα ποτέ αυτό.

— Είπες πως δεν είμαι ευχάριστη!

— Είπα πως ο τρόπος με τον οποίο κρατιέται το νοικοκυριό μας δεν είνε ευχάριστος.

— Το ίδιο είνε! φώναξε η Ντόρα.

Και το πίστευε πραγματικά, γιατί άρχισε να κλαίη με χοντρά δάκρυα.

“Αρχισα πάλι να κόβω βόλτες μέσα στο δωμάτιο, γεμάτος έρωτα για τη μικρή μου γυναικούλα και νοιώθοντας τον πειρασμό, για ν’ αυτοτιμωρηθώ, να χτυπήσω το κεφάλι μου στον τοίχο. Σε λίγο ξανακάθησα λέγοντας:

— Δεν σε κατηγορώ, Ντόρα. “Εχουμε κ’ οι δυο μας πολλά πράγματα να μάθουμε άκόμα. Προσπαθώ μόνο να σοῦ δείξω (ήμουν άποφασισμένος να μην υποχωρήσω σ’ αυτό το σημείο) ότι πρέπει να επιβλέπης την Μαίρη. “Αννα και νάχης επίσης λίγη πρωτοβουλία ή ίδια για το συμφέρον και των δυο μας.

— “Αναρωτιέμαι, πώς μπορείς να μου μιλάς με τόση άχαριστία, ώλόλυζε η Ντόρα, τη στιγμή που ξέρεις ότι τις προάλλες, επειδή σ’ άκουσα να λές πως θα ήθελες πολύ να φας ψάρι, έκανα μόνη μου τόσο δρόμο για να τ’ άγοράσω, θέλοντας έτσι να σοῦ κάνω μια έκπληξι...

— “Ήταν πολύ ευγενικό έκ μέρους σου, αγαπημένη μου, απάντησα. Συγκινήθηκα μάλιστα τόσο, ώστε δεν σκέφθηκα καν να σοῦ κάνω την παρατήρησι ότι άγόρασες έναν όλόκληρο σολωμό — που θα χόρταινε όχι δυο ανθρώπους όπως εμείς, αλλά δεκαπέντε — κι’ ότι στοιχισε μια λίρα και δυο σελλίνια, έξοδο τεράστιο για το θαλάντιό μας.

— Τον θρήκες όμως πολύ ώμορφο, είπε η Ντόρα, και είπες πως ήμουν μια μικρούλα γάτα.

— Και είμαι διατεθειμένος να το ξαναπώ χίλιες φορές,

αγαπημένη μου.

Μά, έν τῷ μεταξύ, είχα πληγώσει τη μικρή τρυφερή της καρδιά και δεν κατώρθωνα να την παρηγορήσω. Με συγκινοῦσε τόσο με τους θρήνους της και τα δάκρυά της, ώστε ένοιωθα την έντύπωσι πώς της είχα πη ένα πράγμα φριχτό για να την λυπήσω τόσο. “Ωστόσο η σκηνή σταμάτησε για να πάω στη Βουλή των Κοινοτήτων. “Εμεινα πολύ άργά έξω κι’ ένοιωθα ένα σωρό τύψεις να με βασανίζουν.

Θά ήταν δυο ή τρεις ή ώρα το πρωί όταν ξαναγύρισα στο σπίτι. Βρήκα τη θεία μου εκεί να περιμένη την επιστροφή μου.

— Τι συμβαίνει, θεία μου; την ρώτησα άνήσυχος.

— Τίποτε, Τρότ, μου απάντησε. Το Μικρό Λουλουδι (έτσι συνήθιζε η θεία μου ν’ άποκαλή την Ντόρα), ήταν θλιμμένο και του κράτησα συντροφιά. Αυτό είνε όλο.

“Ακούμπησα το κεφάλι μου στο χέρι μου και, κυττάζοντας τη φωτιά, ένοιωθα τον έαυτό μου τόσο συντριμμένο κι’ έκηρδενισμένο, όσο δεν περίμενα ποτέ να ήμουν τόσο λίγο καιρό μετά την πραγματοποίησι των πιο γλυκών μου έλπίδων. Καθώς σκεπτόμουν, τα βλέμματά μου συνάντησαν τα βλέμματα της θείας μου που ήσαν καρφωμένα επάνω μου. Διέκρινα σ’ αυτά μια έκφρασι άγωνίας που έσβυσε άμέσως.

— Σας βεβαιώνω, θεία μου, είπα, πως ήμουν δυστυχισμένος όλο το θράδυ, σκεπτόμενος τη θλίψι της Ντόρας. “Ωστόσο, δεν είχα άλλο σκοπό παρά να της μιλήσω γλυκά και τρυφερά για τις υποθέσεις του νοικοκυριού μας.

“Η θεία μου κούνησε ένθαρρυντικά το κεφάλι της και είπε:

— Πρέπει να έχης ύπομονή, Τρότ.

— “Ασφαλώς, θεία μου. “Ο Θεός ξέρει αν δείχνωμαι άπαιτητικός.

— “Όχι, όχι, είπε η θεία μου. Το Μικρό Λουλουδι είν’ ένα άνθος πολύ λεπτό. Πρέπει ο άνεμος να φυσάη πολύ άπαλά επάνω του.

Ευχαρίστησα από μέσα μου την καλή μου θεία για την στοργή της προς την γυναίκα μου και μου φαίνεται ότι το μάντεψε.

— Δεν νομίζετε, θεία μου, είπα άφοῦ κύτταξα τη φωτιά λίγη ώρα, ότι θα μπορούσατε κάθε τόσο να δίνετε στην Ντόρα μια συμβουλή ή μια γνώμη για το καλό και των δυο μας;

— “Όχι, Τρότ! απάντησε η θεία μου ζωηρά συγκινημένη. Μη μου το ζητάς αυτό.

Είχε πάρει ένα ύφος τόσο σοβαρό καθώς είπε τα λόγια αυτά, ώστε την κύτταξα ξαφνιασμένος.

— “Όταν ρίχνω μια ματιά πίσω μου, παιδί μου, έξακολούθησε, συλλογίζομαι εκείνους που βρίσκονται τώρα στους τάφους τους και μαζύ με τους όποιους θα μπορούσα να είχα ζήσει υπό τις καλύτερες συνθήκες. “Αν έκρινα άυστηρά τα σφάλματα των άλλων, το έκανα αυτό γιατί με μεγαλύτερη άκόμα άυστηρότητα έκρινα τα δικά μου. “Ημουν επί πολλά χρόνια μια γεροντοκόρη γκρινιαρά και δύσκολη. Είμαι άκόμα κι’ έτσι θα είμαι πάντοτε. “Ωστόσο εμείς οι δυο, Τρότ, κάναμε καλό ο ένας στον άλλο. Τουλάχιστον έσύ μου έκανες μεγάλο καλό, μικρέ μου, και δεν θέλω να μπή ή διαίρεσις μεταξύ μας!

— “Η διαίρεσις, μεταξύ μας; φώναξα.

— Παιδί! Παιδί! ξαναείπε η θεία μου, ταχτοποιώντας τις δίπλες του φορέματός της. Ποτέ σου δεν θα μπορέσης να φανταστής με ποιά ταχύτητα ή διαίρεσις θάμπαινε μεταξύ μας, ή πόσο θα έκανα το Μικρό Λουλουδι δυστυχισμένο, αν άνακατευόμουν στα οικογενειακά σας. Θέλω ο λατρευτός μας θησαυρός να μ’ αγαπη και νάνε πάντα πάντα πρόσχαρη σαν μια πεταλούδα. Θυμήσου τη ζωή στο σπίτι σας, άλλοτε, με το το δεύτερο γάμο της μητέρας σου και μη μου ξαναμιλήσης ποτέ για ένα τέτοιο πράγμα.

Κατάλαβα άμέσως ότι η θεία μου είχε δίκιο.

— Δεν είσαι άκόμα παρά στην άρχή, Τρότ, έξακολούθησε και η Ρώμη δεν χτίστηκε μέσα σε μια μέρα. “Εκανες μόνος σου ελεύθερα την έκλογή σου (εδώ μου φάνηκε πως είδα μια σκιά να περνάη από το πρόσωπο της θείας μου) και διάλεξες ένα μικρό πλάσμα πολύ ώμορφο και πολύ χαϊδεμένο. Θα είνε καθήκον σου λοιπόν, καθώς και ευτυχία σου, να το εκτιμήσης έτσι όπως το διάλεξες, για τις άρετές που έχει κι’ όχι γι’ αυτές που μπορούν να του λείπουν. Αútές τις τελευταίες, προσπάθησε να τις αναπτύξης αν μπορείς, και αν δεν μπορείς, μικρέ μου, προσπάθησε να κάνης και χωρίς αυτές. Μά θυμήσου, παιδί μου, ότι από σάς τους δυο εξαρτάται το μέλλον σας. Κανένας δεν μπορεί να σας βοηθήση. Αútός είν’ ο γάμος, Τρότ, και ο Θεός άς σας εύλογη, γιατί φαινόσατε σαν δυο παιδιά, χαμένα σ’ ένα μεγάλο δάσος.

“Η θεία μου τα είπε αυτά με ύφος πολύ στοργικό και με

φίλησε για να επικυρώση την εύλογία της.

— Τώρα, είπε, άναψε το μικρό μου φανάρι και συνώδευσέ με ως την κατοικία μου. Στην επιστροφή πές την στοργική καλησπέρα της Μπέτσου Τρότγουντ στο Μικρό Λουλουδι, και ό,τι κι' αν συμβή, Τρότ, μη συλλογιστής πειά να χρησιμοποιήσης την Μπέτσου για σκιάχτρο, γιατί όταν κυττάζωμαι στον καθρέφτη βλέπω ότι του μοιάζω κιόλας αρκετά.

Κ' η θεία μου, αφού είπε τα λόγια αυτά, τύλιξε το κεφάλι της σ' ένα φουλάρι και την συνώδευσα ως το σπίτι της.

Όταν ξαναγύρισα μόνος, η Ντόρα κατέβηκε με τις παντούφλες της για να με συναντήσει. Έκλαψε άπάνω στον ώμο μου, λέγοντας πως της στάθηκα κακός και πως η ίδια φέρθηκε σαν άνοητη, της είπα κι' εγώ παρόμοια λόγια και κλείσαμε ειρήνη, συμφωνώντας ότι αυτή η μικρή φιλονεικία θα ήταν η τελευταία μας κι' ότι δεν θα επαναλαμβανόταν ποτέ, έστω κι' αν ζούσαμε εκατό χρόνια.

Το δεύτερο επεισόδιο της συζυγικής μας ζωής ήταν μιά... υπηρετική κρίσις. Ο «εξάδελφος» της Μαίρης-Ανας λιποτάκτησε και κατέφυγε στο ύπογειό μας, απ' όπου τον τράβηξε, προς μεγάλη μας έκπληξι, ένα απόσπασμα από συναδέλφους του που τον έπηρε με τις χειροπέδες στα χέρια. Αυτό μου έδωσε το κουράγιο να κοινοποιήσω στην Μαίρη-Ανα την απόλυσί της. Αφού της κανόνισα το λογαριασμό της, έφυγε τόσο γαλήνια, ώστε ξαφνιάστηκα, ως τη στιγμή που ανακάλυψα ότι μάς είχε κλέψει όλα σχεδόν τ' άσημνια κουταλάκια κι' ότι ψώνιζε από το μπακάλη και το χασάπη με πίστωση για λογαριασμό μου. Με την μεσολάβησι της κ. Κιντζέρμπουρου, της πρυτάνεως των υπηρετριών της συνοικίας μας, βρήκαμε ένα άλλο «μαργαριτάρι». Ήταν μιά γυναίκα απ' τις πιο άξιαγάπητες, μιά ήταν συγχρόνως τόσο ζημιάρια ώστε δεν μάς άφησε ούτε πιάτο, ούτε ποτήρι στο σπίτι. Η καταστροφές αυτές μάς ανάγκασαν να την απολύσουμε και την διαδέχτηκαν (με την μεσολάβησι πάντα της κ. Κιντζέρμπουρου) ένα σωρό άνικανες υπηρετρίες, από τις οποίες η τελευταία, μιά νέα γυναίκα που ήθελε να κάνει τη μεγάλη κυρία, έπηγε στο πανηγύρι του Γκρήνουϊτς φορώντας το καπέλλο της Ντόρας! Έπειτ' απ' αυτήν ήρθαν κατόπιν και πολλές άλλες υπηρετρίες από τις οποίες καμμία απολύτως δεν άξιζε...

Οί άνθρωποι με τους οποίους συναλλάσσομαστε, φαινόταν πάντοτε πρόθυμοι να μάς απατήσουν. Μόλις μπαίναμε σ' ένα μαγαζί, έσπευδαν άμέσως να μάς δείξουν τα πιο άχρηστα, τα πιο έφθαρμένα έμπορεύματα. Αν αγοράζαμε έναν άστακό, ήταν γεμάτος νερό, το κρέας που τρώγαμε ήταν πάντα σκληρό και το ψωμί μας δεν είχε σχεδόν κόρα. Θέλοντας να μάθω πως θα μπορούσε να γίνεται το κρέας ούτε πολύ ψημένο, ούτε πολύ άψητο, συμβουλευτήκα το βιβλίο της μαγειρικής, όπου είδα ότι πρέπει να μένη μισή ώρα στο φούρνο. Μά, περιέργως, αυτή η μέθοδος δεν πέτυχε καθόλου σέ μάς κι' έτσι δεν μπορέσαμε να χουουμε ποτέ καλοψημένο κρέας.

Έχω αρκετούς λόγους να πιστεύω ότι όλες η άποτυχίες μας μάς στοίχισαν πολύ περισσότερο από τις έπιτυχίες. Επεισόδια, σαν της πλύστρας μας, η οποία είχε θάλει τ' άσπρόρρουχά μας ένέχυρο και ήρθε μεθυσμένη να μάς το όμολογήση με δάκρυα στα μάτια, θα συμβαίνουν, φαντάζομαι, και σέ πολλούς άλλους. Μά φοβάμαι ότι δεν συνέβη σέ κανέναν άλλο ποτέ να προσλάβη υπηρετρία μπεκρού, η οποία να φουσκώνη το λογαριασμό μας στο μπακάλη με προσθήκες άνεξήγητες, όπως η παρακάτω:

100 δράμια ρούμι (για την κ. Ν. Κ.)

Μισή όκα τζίν (για την κ. Ν. Κ.)

Ένα ποτήρι ρούμι με μέντα (για την κ. Ν. Κ.)

Τά άρχικά αυτά συμβόλιζαν την Ντόρα, η οποία ποτέ δεν είχε θάλει στο στόμα της ούτε μιά γουλιά ρούμι.

Έν' από τά πρώτα γεγονότα της συζυγικής μας ζωής ήταν κι' ένα μικρό γεύμα προς τιμήν του Τρήντλ. Μιά μέρα που τον συνάντησα στο δρόμο, του έδωσα ραντεβού για να συναντηθούμε το βράδυ και να πάμε να φάμε μαζί στο σπίτι μου. Δέχτηκε άμέσως κι' έστειλα μιά σημείωσι στην Ντόρα για να την είδοποιήσω ότι θα πήγαινα το βράδυ μαζί με τον Τρήντλ.

Ο καίρος ήταν θαυμάσιος και, καθ' όλη τη διάρκεια του δρόμου που τον κάναμε με τά πόδια, η

συζήτησις μας περιστρεφόταν στή συζυγική μου εύτυχία. Ο Τρήντλ έξεθειάζε μ' ένθουσιασμό την εύτυχία μου και μου είπε πως όταν φανταζόταν ένα σπίτι σαν το δικό μου, όπου η άγαπημένη του Σοφία θα τον περίμενε έτοιμάζοντας το φαγητό, δεν μπορούσε ν' άντιληφθῆ εύδαιμονία πιο τέλεια.

Δέν θα μπορούσα να έπιθυμήσω πιο ώμορφη γυναικούλα για ναχω άπέναντί μου στο τραπέζι, μά θα έπιθυμούσα ναχω περισσότερη θέσι για μάς και για τον καλεσμένο μας. Δέν ξέρω πως γινόταν αυτό, μά, μολονότι είμαστε δυό όλοι-όλοι, είμαστε στενόχωρα, αν και είχαμε όλο τον άπαιτούμενο χώρο για να ταχτοποιήσουμε άνετα όλα τά πράγματά μας. Αυτό συνέβαινε χωρίς άλλο γιατί τίποτε στο σπίτι μας δεν είχε τη θέσι του, έκτός από το σπίτι του Ζιπ που έφραζε το πέραςμα. Έτσι, στο τραπέζι, ο Τρήντλ βρισκόταν τόσο άποκλεισμένος από το σπίτι του σκύλου, από τη θήκη με την κιθάρα, από το τελλάρο της Ντόρας κι' από το γραφείο μου, ώστε άμφέβαλλα σοβαρά αν θα μπορούσε να χρησιμοποιήση το πηρούνι και το μαχαίρι του.

Μά αυτός, με το συνηθισμένο του κέφι, διαμαρτυρόταν κι' έλεγε:

— Έχω πολλή θέσι, Κόπερφιλντ... Πάρα πολλή θέσι...

Θα έπιθυμούσα, έπίσης, να μην είχε ο Ζιπ το θάρρος να περιφέρεται άπάνω στο τραπεζομάντηλο, ούτε να χώνη το πόδι του στην άλατιέρα η στή θουτουριέρα. Έκείνο το βράδυ, νόμιζε χωρίς άλλο πως έπρεπε να μην αφήση τον Τρήντλ να φάη, γιατί κάθε τόσο γαύγιζε έναντίον του παληού μου φίλου κι' έκανε κάθε τόσο έφόδους στο πιάτο του.

Όστόσο, ξέροντας τόσο η μικρή μου Ντόρα είχε καρδιά τρυφερή και πόσο ήταν εύαίσθητη σέ κάθε έλλειψι σεβασμού προς τον εύνοούμενό της, απέφυγα να κάνω παρατηρήσεις. Για λόγους αναλόγους, δεν είπα τίποτε για τά πιάτα που ήταν σκορπισμένα στο πάτωμα, ούτε για τον άποκλεισμό που είχε γίνει γύρω από τον Τρήντλ με τά πιάτα των χόρτων και τις μπουτίλιες της μύρας.

Σέ μιά στιγμή που η υπηρετρία έφερε ένα πιάτο σκεπασμένο, είδα την Ντόρα να μου κάνει χαριτωμένες μικρές γκριμάτσες, σαν ναθελε να με φιλήση.

— Αγάπη μου, την ρώτησα, τί είνε λοιπόν μέσα σ' αυτό το πιάτο;

— Στρείδια, φίλε μου, μου άπάντησε δειλά.

— Έσού είχες αυτή την έμπνευσι; ρώτησα καταγοητωμένος.

— Ναι, Ντόντυ.

— Δέν μπορούσες να είχες καλύτερη έμπνευσι, είπα άποθέτοντας το πηρούνι και το μαχαίρι μου. Ο Τρήντλ τρελαίνεται για τά στρείδια.

— Αγόρασα ένα μικρό θαρελάκι και ο έμπορος μου είπε πως ήταν πολύ φρέσκα.

Και η Ντόρα ξεσκέπασε το πιάτο. Μά άμέσως έβγαλε μιά φωνή:

— Μάς τά έστειλαν κλειστά!... Πως θα τ' άνοιξουμε τώρα;

Τά στρείδια αυτά δεν άνοιχτηκαν ποτέ, γιατί δεν είχαμε ειδικό μαχαίρι. Τά παρατήσαμε λοιπόν και φάγαμε το ψητό η μάλλον τά μέρη του που ήταν ψημένα. Έπειδή δε δεν χορτάσαμε, φάγαμε και λαρδί καπνιστό, που εύτυχώς υπήρχε στην κουζίνα.

Η φτωχή μου γυναικούλα ήταν τόσο άπαρηγόρητη με τη σκέψι ότι μπορούσε να είχα θυμώσει κι' ένιωσσε τόση χαρά βλέποντας πως δεν συνέβη τίποτε τέτοιο, ώστε η άπογοήτευσί μου έσβυσε γρήγορα και περάσαμε μιά θραδύ εύχάριστη.

Η Ντόρα κατόπιν μάς έτοίμασε το τσαί. Και ήταν τόσο ώραίο να την βλέπη κανείς να χρησιμοποιή την τσαγιέρα και τά φλυτζάνια σαν ναπαιζε τις κουκκλες, ώστε δεν στάθηκα δύσκολος ως προς την ποιότητα του τσαγιού. Κατόπιν ο

Τρήντλ κι' εγώ παίξαμε χαρτιά, ένω η Ντόρα τραγουδοσε, άκομπανιάροντας το τραγουδι της με την κιθάρα. Και, άκούγοντάς την, είχα την έντύπωσι ότι άρραβώνες και γάμος δεν ήταν παρά όνειρο, κι' ότι βρισκόμουν άκόμα στο βράδυ που την είχα άκούσει να τραγουδά για πρώτη φορά.

Όταν ο Τρήντλ έφυγε, η Ντόρα έβαλε την καρέκλα της πλάι στη δική μου και κάθησε δίπλα μου.

— Είμαι άπελπισμένη, μου είπε. Θέλεις να προσπαθήσης να με μορφώσης, Ντόντυ, στα ζητήματα του σπιτιού. (Άκολουθεί)

ΕΞΕΔΟΘΗ

και άπεστάλη εις τά ύποπρακτορεία

“Η ΑΥΓΗ ΝΤΕ ΝΕΒΕΡ”

Του ΠΩΛ ΦΕΒΑΛ πατρός

Ζητήσατέ την και από τά γραφεία μας.

Διά τους έν Άθήναις Δρ. 10

Διά τους έν ταίς έπαρχίαις » 12

συμπεριλαμβανομένων και των έξόδων ταχ. άποστολής.